

Predmet C-568/20**Zahtjev za prethodnu odluku****Datum podnošenja:**

2. studenoga 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Oberster Gerichtshof (Austrija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

23. rujna 2020.

Ovrhovoditelj:

H Limited

Ovršenik:

J

Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija) [*omissis*] u predmetu ovrhovoditelja, H***** Limited, *****,[*omissis*] protiv ovršenika J*****,[*omissis*] zbog 9 249 915,62 eura [*omissis*], u postupku koji se odnosi na izvanrednu reviziju koju je ovršenik podnio protiv rješenja koje je 22. lipnja 2020. donio Landesgericht Linz (Zemaljski sud u Linzu, Austrija) kao žalbeni sud [*omissis*], i kojim nije prihvaćena ovršenikova žalba protiv rješenja Bezirksgerichta Freistadt (Općinski sud u Freistadtu, Austrija) od 9. listopada 2019., [*omissis*] donio je

r j e š e n j e:

A. Sudu Europske unije upućuju se sljedeća prethodna pitanja:

1. Treba li odredbe Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, [**orig. str. 2.**] priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1215/2012), osobito članak 2. točku (a) i članak 39. Uredbe br. 1215/2012, tumačiti na način da je riječ o sudskoj odluci koju treba izvršiti i u slučaju kad se stranka – koja se u nalogu za izvršenje navodi kao dužnik nakon skraćenog ispitivanja u kontradiktornom postupku, ali samo u pogledu vezanosti na temelju

pravomoćnosti presude koja je u trećoj državi donesena protiv te stranke, u smislu potraživanja utvrđenog u presudi koja je donesena u trećoj državi – obvezuje na plaćanje stranci koja je uspjela u postupku koji se vodio u trećoj državi, pri čemu se predmet postupka u državi članici ograničava na ispitivanje postoji li u odnosu na stranku koja se u nalogu za izvršenje navodi kao dužnik potraživanje utvrđeno u presudi?

2. U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje:

treba li odredbe Uredbe br. 1215/2012, osobito članak 1., članak 2. točku (a) te članke 39., 45., 46. i članak 52. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da treba odbiti izvršenje neovisno o tome postoji li neki od razloga koji se navodi u članku 45. Uredbe br. 1215/2012 ako sudska odluka koju treba ispitati nije sudska odluka u smislu članka 2. točke (a) ili članka 39. Uredbe br. 1215/2012 ili ako zahtjev na kojem se temelji sudska odluka u državi članici porijekla nije obuhvaćen područjem primjene Uredbe br. 1215/2012?

3. U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje i potvrdnog odgovora na drugo pitanje:

treba li odredbe Uredbe br. 1215/2012, osobito članak 1., članak 2. točku (a), članak 39., članak 42. stavak 1. točku (b) i članke 46. i 53. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da sud zamoljene države članice u postupku o zahtjevu za odbijanje izvršenja već zbog [orig. str. 3.] informacija koje je sud porijekla naveo u potvrdi izdanoj u skladu s člankom 53. Uredbe br. 1215/2012 nužno treba polaziti od toga da je riječ o sudskoj odluci koju treba izvršiti i koja je obuhvaćena područjem primjene Uredbe?

B. Žalbeni postupak prekida se do donošenja odluke Suda Europske unije [omissis].

O b r a z l o ž e n j e :

[1] **I. Činjenice**

[2] U području nadležnosti Bezirksgerichta Freistadt (Općinski sud u Freistadtu, u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) između stranaka je u tijeku ovršni postupak (postupak izvršenja). Ovrhovoditelj, H***** Limited (u daljnjem tekstu: H*****) banka je sa sjedištem u *****. Domicil ovršenika J***** nalazi se u Austriji.

[3] Ova se ovrha temelji na rješenju od 20. ožujka 2019. koje je kao ovršnu ispravu donio High Court of Justice Business and Property Courts of England & Wales Commercial Court (QBD) (Visoki sud, Engleska i Wales, Odjel *Queen's Bench*, Sudovi za poslovne sporove i vlasništvo, Trgovački sud, Ujedinjena Kraljevina) (u daljnjem tekstu: High Court (Visoki sud)).

[4] Engleske sudske odluke temeljile su se pak na dvjema jordanskim presudama iz 2013. u kojima se osobu J***** obvezalo na plaćanje ukupnog iznosa od (otprilike) 10 300 000 američkih dolara.

[5] Osoba J***** ne osporava da je u skladu s jordanskim presudama obvezana na plaćanje, nego osporava to što iznose treba isplatiti banci H*****. Vjerovnik iz naloga za izvršenje duga je pravna osoba. Banka H***** nije ovlaštena da u postupku izvršenja u Jordanu ili izvan te države provodi presude. Osim toga, presude su donesene s **[orig. str. 4.]** namjerom počinjenja prijevare i na temelju nevažeće punomoći. Bilo bi protivno javnom poretku (*ordre public*) kad bi engleski sudovi u pogledu jordanskih presuda donijeli (odgovarajuću) englesku presudu.

[6] Banka H***** u engleskom je postupku zahtijevala, među ostalim, donošenje naloga u okviru skraćenog postupka na način da se te dvije jordanske presude mogu izvršiti kao engleske presude protiv osobe J*****.

[7] Navedenim rješenjem High Courta (Visoki sud) od 20. ožujka 2019. prihvaćen je taj zahtjev te je osobi J***** u obliku zahtjeva za izvršenje plaćanja naloženo da banci H***** plati iznos od 10 392 463 eura, uključujući kamate i troškove. Osim pitanja je li skraćeni postupak u Engleskoj bio dopušten, High Court (Visoki sud) razmatrao je s obzirom na jordansko pravo pitanje je li opravdano ako banka H***** ističe potraživanja iz jordanske presude, na što se potvrdno odgovorilo. High Court (Visoki sud) polazio je od toga da je osoba J***** u Jordanu bila obvezana izvršiti plaćanje banci H*****, koja je u Jordanu osnovala podružnicu, a ne pravno samostalnu osobu u obliku društva kćeri. Nadalje, High Court (Visoki sud) razmatrao je i prijevaru u vezi s postupkom za koju je osoba J***** smatrala da je počinjena i navodno nepostojanje punomoći u jordanskom postupku. High Courtu (Visoki sud) bilo je očito da osporavanje zahtjeva za izvršenje jordanskih presuda ne može biti uspješno.

[8] Na temelju svojeg rješenja od 20. ožujka 2019., High Court (Visoki sud) izdao je potvrdu u skladu s člankom 53. Uredbe br. 1215/2012, na temelju koje je osoba J***** obvezana **[orig. str. 5.]** banci H***** isplatiti iznos od 10 392 463 američkih dolara zajedno s kamatama u iznosu od 5 422 031,65 američkih dolara i troškovima u iznosu od 125 000 funti sterlinga.

[9] Rješenjem prvostupanjskog suda od 12. travnja 2019. banci H***** odobreno je na temelju odluke High Courta (Visoki sud) od 20. ožujka 2019. provođenje ovrhe protiv osobe J***** u svrhu naplate potraživanja u iznosu od (preračunanih) 9 249 915,62 eura zajedno s kamatama i troškovima.

[10] Osoba J***** zahtijeva odbijanje izvršenja odluke koju je 20. ožujka 2019. donio High Court (Visoki sud) te obustavu ovrhe.

[11] Ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na pitanja u pogledu izvršenja stranih sudskih odluka i opseg ispitivanja u postupku o zahtjevu za odbijanje izvršenja.

[12] **II. Pravne osnove:**

[13] Pravo Unije:

Osnova ovog zahtjeva za prethodnu odluku u pogledu prava Unije jesu osobito članak 1., članak 2. točka (a), članak 39., članak 42. stavak 1. točka (b) te članci 45., 46., 52. i 53. Uredbe br. 1215/2012.

[15] Nacionalno pravo:

Das Gesetz vom 27. Mai 1896 über das Exekutions- und Sicherungsverfahren (Exekutionsordnung) (Zakon od 27. svibnja 1896. o ovršnom postupku i postupku osiguranja (Ovršni zakon, u daljnjem tekstu: EO)) glasi, među ostalim:

Prvi dio

Ovrha

[...]

Ovršna isprava

Članak 1. **[orig. str. 6.]**

Ovršne isprave u smislu ovog zakona jesu sljedeći akti i dokumenti izdani u okviru područja primjene ovog zakona:

[...]

Strane ovršne isprave

Članak 2.

[...]

(2) U akte i dokumente navedene u članku 1. također se ubrajaju akti i dokumenti koji su izdani izvan područja primjene ovog zakona, ali koje treba izvršiti na temelju međunarodnog sporazuma ili pravnog akta Europske unije a da nije potrebna posebna potvrda o izvršivosti.

Treći dio

Međunarodno ovršno pravo

Prvi odjeljak

Opće odredbe

Općenito

Članak 403. Za izvršenje akata i dokumenata koji su izdani u inozemstvu (strane ovršne isprave) potrebna je potvrda o izvršivosti u tuzemstvu ako ih ne treba izvršiti na temelju međunarodnog sporazuma ili pravnog akta Europske unije a da nije potrebna posebna potvrda o izvršivosti.

[...]

Treći odjeljak

Izvršenje na temelju akata i dokumenata nadnacionalnih organizacija

[omissis]

Četvrti odjeljak [orig. str. 7.]

Nepostojanje potvrde o izvršivosti

Rok za zahtjeve za odbijanje

Članak 418. (1) Ako za odobrenje izvršenja na temelju stranih ovršnih isprava nije potrebna potvrda o izvršivosti, ovršenik može u okviru zahtjeva za obustavu istaknuti razloge kojima se sprečava izvršenje u tuzemstvu (razlozi za odbijanje).

(2) Zahtjev za obustavu u skladu sa stavkom 1. može se podnijeti samo u roku od osam tjedana nakon dostave odobrenja izvršenja.

(3) Ako se razlozi za odbijanje temelje na činjenicama koje su nastupile tek nakon što je dostavljeno odobrenje izvršenja ili ako ovršenik za te činjenice nije saznao zbog nepredvidivog ili neizbježnog događaja za koje nije kriv ili zbog manje pogreške, rok počinje teći od dana kad je ovršenik saznao za te činjenice. Ovršenik treba navesti te okolnosti u svojem zahtjevu za obustavu te treba navesti sredstva kojima se te okolnosti mogu učiniti vjerojatnim.

[omissis]

[17] III. Zahtjevi i argumenti stranaka

[18] Osoba J***** temeljila je svoj zahtjev za odbijanje (zahtjev za obustavu), s jedne strane, na povredi javnog poretka (*ordre public*). Međutim, za ovaj zahtjev za prethodnu odluku relevantan je njezin drugi argument prema kojem je engleska [orig. str. 8.] sudska odluka donesena na temelju, odnosno u svrhu izvršenja dviju jordanskih presuda, te stoga predstavlja takozvanu „odluku o spajanju”. Rješenje države članice, koje se odnosi na odluku o potraživanju koja je u skladu s potraživanjem utvrđenim u presudi koja je donesena u trećoj državi, ne može se izvršiti u drugoj državi članici u okviru Uredbe br. 1215/2012. Činjenica da ne

postoji sudska odluka koju treba izvršiti može se istaknuti u postupku odbijanja u državi članici izvršenja. U postupku odbijanja ne postoji nikakva obveza zamoljene države članice u pogledu informacija koje sud porijekla navodi u potvrdi koja se izdaje u skladu s člankom 53. Uredbe br. 1215/2012.

[19] Banka **H******* zastupa stajalište da je nalog koji treba izvršiti samostalna odluka engleskog suda. Osim toga, sudovi u zamoljenoj državi članici vezani su sadržajem potvrde koju je izdao High Court (Visoki sud). Strana sudska odluka može se ispitati samo u okviru članka 45. Uredbe br. 1215/2012. Pritom se isključuje ispitivanje je li sudska odluka, koja je donesena u skladu sa stranim postupovnim pravom, zaista presuda koju treba izvršiti na temelju Uredbe br. 1215/2012.

[20] **IV. Dosadašnji postupak**

[21] **Prvostupanjski sud** odbio je zahtjeve koje je podnijela osoba **J*******. Taj je sud polazio od toga da se u ovom slučaju primjenjuje Uredba br. 1215/2012, odnosno da je riječ o engleskoj presudi koju treba priznati i izvršiti. High Court (Visoki sud) izdao je nakon opsežnog kontradiktornog postupka platni nalog te nije samo proglasio izvršivima jordanske presude. Osim toga, razmatranja u pogledu neprimjenjivosti Uredbe br. 1215/2012 bespredmetna su zato što to treba ispitati sud porijekla čijom je [**orig. str. 9.**] potvrdom izdanom u skladu s člankom 53. Uredbe br. 1215/2012 vezan prvostupanjski sud u postupku odbijanja.

[22] **Drugostupanjski sud** nije prihvatio žalbu koju je osoba **J******* podnijela protiv toga. Postupak u Engleskoj vodio se kontradiktorno te već zbog toga treba isključiti postupak egzekviture. Engleska sudska odluka obuhvaćena je člankom 2. točkom (a) Uredbe br. 1215/2012. Osoba **J******* pred High Courtom (Visoki sud) nije osporavala potraživanja banke **H*******. Stoga nije razumljiv prigovor koji se odnosi na to da High Court (Visoki sud) nije ispitao potraživanje koje se od njega zahtijeva. U pogledu potvrde koja se izdaje u skladu s člankom 53. Uredbe br. 1215/2012 ne postoje zabrinutosti koje upućuju na razlog za odbijanje u skladu s člankom 45. Uredbe br. 1215/2012. Ispitivanje engleske sudske odluke dopušteno je samo u okviru članka 45. Uredbe br. 1215/2012.

[23] **V. Prethodna pitanja**

[24] Prvo pitanje (opseg zabrane dvostruke egzekviture):

[25] S obzirom na sudsku praksu Suda Europske unije (vidjeti presudu Suda 129/92, Owens Bank, t. 25.) u pogledu Konvencije od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Briselska konvencija) valja polaziti od toga da ni Uredba br. 1215/2012 nije primjenjiva u postupcima ili na sporna pitanja u postupcima u državama članicama koji se odnose na priznavanje i izvršenje presuda u građanskim i trgovačkim stvarima iz trećih država (*L'exequatur sur l'exequatur ne vaut*)

[omissis]. To ima za cilj spriječiti da se na temelju takozvane „dvostruke egzekviture” zaobilaze pravila [**orig. str. 10.**] kojih bi se trebalo pridržavati u slučaju izravnog izvršenja sudske odluke donesene u trećoj državi.

[26] Za razliku od sudova nižeg stupnja, ovo vijeće sklonije je pravnom stajalištu u skladu s kojim tu tvrdnju treba primijeniti i na presude kojima se nalaže plaćanje i koje je donio sud druge države na temelju tužbe kojom se provodi presuda (*actio iudicati*) ako se ne ispituje meritum pravnog odnosa na kojem se temelji potraživanje utvrđeno u presudi [omissis].

[27] Ovo vijeće smatra da u tom pogledu ništa ne mijenja ni činjenica da je u predmetnom slučaju donesena odluka u kontradiktornom postupku. Odlučujući je predmet postupka. U predmetnom se slučaju skraćeno ispitivanje u engleskom postupku ograničilo na pitanje ima li osoba J***** na temelju jordanskih presuda obvezu plaćanja u odnosu na banku H*****.

[28] Zbog suprotnih mišljenja koje u svakom slučaju zastupaju banka H***** i sudovi nižeg stupnja potrebno je pojašnjenje Suda Europske unije u pogledu pitanja relevantnog u ovom postupku.

[29] Drugo pitanje (odbijanje izvršenja neovisno o razlozima za odbijanje koji se navode u članku 45. Uredbe br. 1215/2012):

[30] Prema sudskoj praksi Suda Europske unije, razlozi za odbijanje iz članka 45. Uredbe br. 1215/2012 navode se taksativno i treba ih usko tumačiti (presuda Suda C-302/13, *flyLAL*, t. 46.). Pritom uvijek treba poštovati cilj što je moguće šire slobode ostvarivanja sudskih odluka Unije (presuda Suda C-681/13, *Diageo Brands*, t. 40. i sljedeća). Konačan [**orig. str. 11.**] popis i usko definirani razlozi predstavljaju izraz uzajamnog povjerenja među državama članicama (vidjeti uvodnu izjavu 26.). Osim toga, člankom 52. Uredbe br. 1215/2012 sudovima zamoljene države članice zabranjuje se da sami preispituju sudsku odluku donesenu u nekoj drugoj državi članici u pogledu glavne stvari (vidjeti primjerice presudu Suda C-38/98, *Renault*, t. 29.).

[31] Stoga bi se moglo postaviti pitanje treba li iz prikazane strukture, u smislu pravnog stajališta sudova nižeg stupnja, zaključiti da u postupku koji se odnosi na odbijanje izvršenja treba ispitati samo razloge za odbijanje iz članka 45. Uredbe br. 1215/2012.

[32] Odgovor na to pitanje niječan je u općeprihvaćenoj pravnoj teoriji.

Stoga se iz navedenih odredbi Uredbe br. 1215/2012 ne može zaključiti da je u pogledu izvršenja u skladu s Uredbom br. 1215/2012 isključeno ispitivanje općih uvjeta. Slijedom toga, pitanje primjenjuje li se uopće Uredba br. 1215/2012 ili je u pogledu strane sudske odluke riječ o sudskoj odluci u smislu članka 2. točke (a) Uredbe br. 1215/2012 (koju treba priznati i izvršiti) treba moći ispitati u zamoljenoj državi članici [omissis]. [**orig. str. 12.**]

[33] Ovo vijeće također je sklonije stajalištu koje se zastupa u pravnoj teoriji, s obzirom na to da iz teksta članka 45. i 46. Uredbe br. 1215/2012 ne proizlazi nikakva zabrana koja se odnosi na to da se u zamoljenoj državi članici ne mogu ispitati i okolnosti kojima se onemogućuje prekogranično izvršenje, čak i ako ne postoji nijedan razlog za odbijanje u smislu članka 45. Uredbe br. 1215/2012. U prilog zabrani odbijanja ide i članak 41. stavak 2. Uredbe br. 1215/2012 koji je protivan stajalištu u skladu s kojim se odbijanje treba temeljiti samo na razlozima u smislu članka 45. Uredbe br. 1215/2012. To vrijedi i za prvu rečenicu uvodne izjave 30. U općeprihvaćenoj pravnoj teoriji ne osporava se čak ni druga rečenica iz uvodne izjave 30. koja se odnosi samo na zabranu priznavanja i u skladu s kojom bi priznavanje sudske odluke trebalo odbiti samo ako postoji jedan ili više razloga za odbijanje iz te uredbe. Primjena tog pravila pretpostavlja postojanje „sudske odluke”, što logično treba ispitati u prvom koraku (dakle još i prije ispitivanja razloga za odbijanje u smislu članka 45. Uredbe br. 1215/2012).

[34] Ako je odgovor na prvo pitanje niječan, čini se da je pojašnjenje Suda Europske unije potrebno i u pogledu tog pitanja te je relevantno za nastavak postupka.

[35] Treće pitanje (vezanost potvrdom izdanom u skladu s člankom 53. Uredbe br. 1215/2012):

[36] Sud Europske unije u pogledu usporedivog pravnog stanja na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima već je pojasnio da informacije **[orig. str. 13.]** iz potvrde koja se predviđa u članku 54. te uredbe može ispitati sud *[omissis]* države članice izvršenja (presuda Suda C-619/10, *Trade Agency*, t. 46.).

[37] Ovo vijeće sklonije je primijeniti tu tvrdnju na odgovarajući način i na potvrdu izdanu u skladu s člankom 53. Uredbe br. 1215/2012, tako da dužnik u zamoljenoj državi članici može, neovisno o informacijama iz potvrde koje u tom pogledu nisu obvezujuće, osporavati da nisu ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvršenje, primjerice zato što ne postoji sudska odluka u smislu članka 2. točke (a) Uredbe br. 1215/2012 ili zato što Uredba br. 1215/2012 nije primjenjiva *[omissis]*.

[38] Međutim, prvostupanjski sud (jasno) je polazio od toga da mu je na temelju nove sudske odluke Suda Europske unije (vidjeti presudu Suda C-361/18, *Weil*, t. 33.) zbog potvrde uskraćeno da u okviru postupka odbijanja ispita pitanje postoji li sudska odluka koja je obuhvaćena područjem primjene Uredbe br. 1215/2012 i koju treba izvršiti u drugoj državi članici.

[39] Ovo vijeće tumači navedenu odluku Suda Europske unije tako što dosadašnju sudsku praksu ne uzima u obzir na taj način. Međutim, u svakom se slučaju može zastupati suprotno stajalište. Od Suda Europske unije traži se pojašnjenje pravnog stanja i u tom pogledu. Međutim, to se pojašnjenje traži samo ako je odgovor na prvo pitanje niječan, a odgovor na drugo pitanje potvrđan.

[40] **VI. Postupak [orig. str. 14.]**

[41] Kao sud posljednjeg stupnja Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud) obvezan je zatražiti odluku o prethodnom pitanju ako pravilna primjena prava Unije nije toliko očita da ne ostavlja mjesta razumnim dvojabama. U ovom je slučaju riječ o takvim dvojabama. [omissis]

Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud),

Beč, 23. rujna 2020.

[omissis]

RADNI DOKUMENT